

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
27733

Egz. Nr 99

ppłk dypl. Władysław KISIEL

Temat: ORGANIZACJA I PROWADZENIE
POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ

Skrypt (wykład)

5965

27733

REMBERTÓW

LUTY

1965

27
115-88
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

27

~~TAJNE~~
Egz. Nr

99

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
27733

ppłk dypl. Władysław KISIEL

Temat: ORGANIZACJA I PROWADZENIE
POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ

Skrypt (wykład)

27733

REMBERTÓW

LUTY

1965

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen.broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TO I SZT.OPER.

/-/ płk prof. Jan KURNIEWICZ
Dnia 6.II.65 r.

Inskl. prot. 12357

~~-----~~

Egz.nr... 99

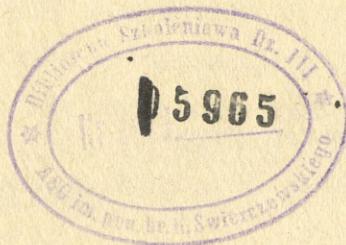
Rok szkolny 1964/65

Dla słuchaczy i wykładowców

Skrypt /wykład/ nt.:

"ORGANIZACJA I PROWADZENIE POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI
DESANTOWEJ"

ppłk dypl. Władysław KISIEL

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIA
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

Rembertów

l u t y

1965 rok

PLAN SKRYPTU /wykładu/ nt.:

ORGANIZACJA I PROWADZENIE POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ

W S T Ę P :

1. CHARAKTERYSTYKA POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ.

Istota współczesnych kombinowanych działań desantowych, cele, rodzaje, skład desantów morskich, rola i ogólne zadania rodzajów wojsk sił zbrojnych we współczesnej operacji desantowej.

2. ORGANIZACJA POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ.

Organizacja dowodzenia w kombinowanej operacji desantowej. Wypracowanie zamiaru i decyzji do operacji. Planowanie kombinowanych działań desantowych. Przygotowanie sił desantowych do kombinowanej operacji desantowej.

3. PROWADZENIE KOMBINOWANEJ POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ.

Przegrupowanie sił i wojsk do działań desantowych oraz załadowanie wojsk i techniki bojowej na środki transportu morskiego i lotniczego. Przejście /przelót/ wojsk desantowych z rejonu baz załadowania do rejonu lądowania. Walka o lądowanie i wysadzenie wojsk desantowych na broniony teren przeciwnika /brzeg, wyspy i półwyspy/. Właściwości walki wojsk desantowych po wylądowaniu.

ZAKOŃCZENIE

Literatura i bibliografia.

1. Materiały do szkolenia operacyjnego.
2. Materiały z konferencji ASG, POW, OSMW oraz wnioski z ćwiczeń i manewrów z 1960-1964 roku.
3. Własne materiały - skrypty i wykłady - opracowane na ASG.

W_s_t_ę_p

Doświadczenia wojen ubiegłych wskazują, że pomiędzy poziomem rozwoju technicznych środków walki a stopniem zmian charakteru prowadzenia działań desantowych istnieje pewna prawidłowość. Im większy jest ilościowy i jakościowy skok w rozwoju sprzętu bojowego, transportowego i desantowego, tym większy wywiera on wpływ na charakter i sposoby prowadzenia działań desantowych. Jednocześnie im potężniejsze są nowoczesne środki walki /artyleria, lotnictwo, okręty desantowe i raketowe oraz broń masowego rażenia/ tym większe zachodzą zmiany w sposobach i metodach prowadzenia operacji desantowych. Wykorzystanie w toku II wojny światowej tak potężnych środków walki jakim było lotnictwo, specjalne okręty bojowe i desantowe oraz broń raketowa o dużych możliwościach i zdolnościach manewrowania ogniem i wojskami desantowymi, zmieniły charakter nie tylko walki zbrojnej ale i rodzaj działania na morskich kierunkach operacyjnych.

Gwałtowny rozwój technicznych środków walki w okresie powojennym nie tylko radykalnie zmienił wyobrażenia o właściwościach wszystkich dotychczasowych operacji, lecz także wprowadził nowe poglądy na prowadzenie kombinowanych działań i operacji wszystkimi rodzajami sił zbrojnych. Przyjęcie na uzbrojenie armii broni raketowo-jądrowej nie tylko wprowadziło i dokonało przewrotu w sposobach i formach prowadzenia działań wojennych na lądzie i morzu, ale i umożliwiło prowadzenie kombinowanych działań desantowych o charakterze powietrzno-morskim na jeszcze większych przestrzeniach niż to było prowadzone w II wojnie światowej.

Zwiększenie możliwości ogniowych i zasięgu działań sił morskich lotnictwa i broni raketowo-jądrowej w poważnym stopniu wpłynęło na rolę i ważność kombinowanych działań desantowych. Jednocześnie nadało współczesnym działaniom desantowym duży rozmach oraz zdecydowany i dynamiczny charakter walki na morskich kierunkach operacyjnych. Rozpatrując problemy organizacji i prowadzenia działań desantowych na współczesnym polu walki trudno jest rozważać je, jako problemy zamknięte same w sobie, bez uwzględnienia udziału w nich wszystkich rodzajów sił zbrojnych i nowych środków walki. Dlatego w niniejszym wykładzie poruszę te problemy, które dotyczą kombinowanych działań desantowych o charakterze powietrzno - morskim.

I. CHARAKTERYSTYKA POWIETRZNO - MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ

Już doświadczenia II wojny światowej dowiodły, że najbardziej typowym działaniem desantowym na nadmorskim i lądowo - morskich kierunkach działań wojennych, były kombinowane działania bojowe wszystkich rodzajów sił zbrojnych, które łączyły i zespały w jeden plan działania bojowe sił morskich, lotniczych oraz wysiłki bojowe wojsk powietrzno - desantowych, desantowo - morskich /piechoty morskiej/ i lądowych w celu wykonania określonego zadania na zamorskim terytorium przeciwnika.

W zrozumieniu współczesnej rzeczywistości, przy wykorzystaniu nowych rodzajów broni sił zbrojnych, istota kombinowanych działań desantowych będzie polegała na:

- zniszczeniu sił rakietowych, lotniczych i morskich przeciwnika w rejonie przyszłego lądowania desantów;
- szybkim przerzucie /przetransportowaniu/ drogą morską i powietrzną wojsk desantowych i lądowych w rejon lądowania;
- maksymalnym wykorzystaniu skutków własnych uderzeń broni rakietowo-jądrowej, rozbiciu wojsk obrony lokalnej i przeciwdesantowej przeciwnika oraz szybkim wykonaniu określonych zadań.

Powietrzno - morską operacją desantową jako zasadniczy rodzaj operacji zaczepnej jest i będzie nadal najbardziej złożoną i skomplikowaną, bowiem skupiać będzie w sobie szereg przedsięwzięć bojowych i zabezpieczających, prowadzonych według jednego planu przez oddziały i związki taktyczne /operacyjne/ kilku rodzajów sił zbrojnych.

Współczesne kombinowane operacje desantowe z zasady obejmują:

- całość przedsięwzięć organizacyjnych związanych z przygotowaniem, prowadzeniem i wszechstronnym zabezpieczeniem bojowym działań sił i wojsk desantowych biorących udział w desancie;
- szereg walk i bitew oraz uderzeń rakietowych sił morskich, ^{lotniczych} i lądowych, niekiedy starategicznymi wojskami rakietowymi w celu wywalczenia przewagi na morzu, powietrzu i w rejonie przyszłego lądowania /zwłaszcza w broni jądrowej/;
- przegrupowanie i załadowanie wojsk desantowych /DPD, DD i ewentualnie DZ/ na środki transportu morskiego i lotniczego oraz przetransportowanie wojsk desantowych wraz z techniką bojową i środkami zaopatrzenia drogą morską i powietrzną w rejon lądowania /desantowania/;
- bezpośrednie uderzenie rakietowo - jądrowe i lotnicze w celu zabezpieczenia lądowania /desantowania/ wojsk z powietrza i morza

oraz lądowanie i wysadzenie wojsk na brzeg /wyspę, terytorium przeciwnika/;

- działania bojowe wojsk po wylądowaniu w celu wykonania zadań bojowych na terytorium przeciwnika.

Uwzględniając duże możliwości ogniowe broni raketowo-jądrowej zdolności szybkiego manewru ogniem i wojskami oraz duże możliwości współczesnego sprzętu transportowo - desantowego można stwierdzić, że cele kombinowanych działań desantowych będą bardziej zdecydowane a rozmach ich będzie odpowiadał charakterowi współczesnego pola walki na morzu i lądzie.

Głównym celem kombinowanych operacji desantowych, zgodnie z wymogami współczesnych operacji, może być:

- przeniesienie działań bojowych /wojennych/ na zamorskie terytorium przeciwnika, z którym nie posiadamy granicy lądowej;
- opanowanie wysp w głębi kontrolowanego przezeń obszaru morskiego /wyspiarskiego/ na liniach komunikacji morskiej przeciwnika;
- opanowanie cieśnin, zespołów wysp i półwyspów dla otwarcia drogi siłom morskim na morza otwarte;
- dokonanie oskrzydlenia lub obejścia nadmorskiego zgrupowania wojsk nieprzyjaciela od strony morza i rozwinięcia działań bojowych /zaczepnych/ na skrzydła i tyły jego odwodów w głębi obrony;
- opanowanie ważnych obiektów nadmorskich; baz morskich, węzłów lotnisk, baz i stanowisk startowych wojsk raketowych, obiektów przemysłowych, magazynów broni jądrowej itp.

W zależności od celu i rozmachu działań desantowych, zakresu zadań wykonywanych na terytorium przeciwnika i składu uczestniczących sił desantowych, kombinowane desanty dzielimy na strategiczne, operacyjne i taktyczne.

Desanty strategiczne z zasady organizowane będą w celu przeniesienia działań wojennych na terytorium zamorskie przeciwnika ewentualnie otwarcie nowego frontu na określonym kierunku operacyjno - strategicznym. Skład desantu strategicznego, w zależności od postawionego zadania może wynosić od jednego do kilku związków operacyjnych. Desant taki z reguły ląduje w kilku rejonach wybrzeża i stanowi samodzielną operację. Skuteczne wykonanie zadania i celu operacji strategicznej ma decydujący wpływ na przebieg kampanii wojennej a niekiedy i wojny w całości. Na przykład desanty strategiczne, które w II wojnie światowej były wysadzane: w Norwegii/1940r./,

w Afryce /1942r./ oraz w Normandii /1944 r./ itp.

Desanty operacyjne organizowane będą w celu wykonania zadań operacyjnych, które z zasady w decydujący sposób będą wywierać wpływ na przebieg operacji merskich lub lądowych prowadzonych na nadmorskim i merskich kierunkach działań wojennych.

Zasadniczym ich zadaniem będzie: opanowanie wysp, grupy wysp lub cieśnin merskich, które umożliwiają prowadzenie działań bojowych /siłom merskim, lotnictwu lub wojskom raketowym i desantowym/ na inne akweny morza i kierunki operacyjne /lądowo - merskie/, ewentualnie opanowanie szeregu wysp w głębi kontrolowanego obszaru morza przez przeciwnika na głównych liniach komunikacji merskiej; zniszczenie lub opanowanie ważnych obiektów operacyjnych na wybrzeżu przeciwnika i rozwinięcie działań zaczepnych na tyły i skrzydła wojsk npla w operacyjnej strefie działań.

W zależności od istoty zadania i pojemności danego kierunku skład desantu operacyjnego może być różny. Skład desantu w zależności od obiektu uderzenia i warunków lądowania może się składać z kilku związków taktycznych i oddziałów rodzajów wojsk. Lądowanie jego może być na jednym lub kilku oddzielnych kierunkach.

Desanty taktyczne organizuje się w celu przeprowadzenia działań bojowych na skrzydle lub tyłach obrony npla /wybrzeżu/ w ramach operacji zaczepnej /armii - Frontu/ z zadaniem: opanowania baz merskich, raketowych, lotniczych i węzłów dróg, ewentualnie wykonania oskrzydlenia od strony morza i prowadzeniu działań bojowych wzdłuż wybrzeża merskiego. Desant taktyczny może także wykonywać zadania specjalne: dywersyjne - rozpoznawcze lub demonstracyjne w operacjach merskich i lądowych, działających wzdłuż wybrzeża merskiego. W zależności od wykonywanych zadań i sposobu lądowania, skład desantu taktycznego może być w sile od wzmocnionego oddziału do wzmocnionego związku taktycznego.

Organizacja wysadzenia kombinowanych desantów w skali operacyjno - strategicznej wymaga przeprowadzenia połączonych operacji /^{raketowo} /~~desantowa~~ - jądrowej, merskiej i lotniczej/, natomiast organizacja desantów taktycznych może być przeprowadzona w ramach operacji zaczepnej wojsk lądowych lub sił merskich, działających wzdłuż wybrzeża merskiego.

W wykonaniu powietrzno - merskiej operacji desantowej wezmą udział następujące wojska /rodzajów sił zbrojnych/:

1. Wojska raketowe: oddziały rakiet strategicznych, operacyjnych i taktycznych oraz oddziały rakiet przeciwlotniczych i obrony wybrzeża. Wojska te w działaniach desantowych stanowią główną siłę uderzeniową. Ich głównym zadaniem w operacji desantowej będzie:

- zwalczanie sił raketowych, lotniczych i morskich npla, w celu wywalczenia przewagi w rejonie przyszłego lądowania;
- niszczenie ważnych obiektów: baz morskich, lotniczych i raketowych, stałych stanowisk artylerii nadbrzeżnej, przeciwlotniczej oraz rejonów fortecznych;
- niszczenie i obezwładnienie odwodów npla, które mogą być wykorzystane do walki z desantami /morskimi i powietrznymi/ w czasie samego lądowania i walki na brzegu.

Uwzględniając duży zasięg broni raketowej rejon startowe /ogniowe/ tych wojsk mogą być rozmieszczone na własnym wybrzeżu /terytorium/.

2. Lotnictwo operacyjne i OPK: oddziały i związki taktyczne lotnictwa myśliwskiego, myśliwsko - szturmowego, bombowego /w tym dalekiego zasięgu/ oraz lotnictwo transportowe.

Lotnictwo myśliwskie i OPK w operacji desantowej jest głównie wykorzystane do osłony i obrony wojsk desantowych, sił morskich i wojsk raketowych /w czasie załadunku, przejścia morzem i przelotu oraz w czasie lądowania i walki na brzegu przeciwnika/. Lotnictwo wsparcia /myśliwsko - szturmowe i bombowe/ głównie wykorzystane jest w celu wywalczenia przewagi w powietrzu, zabezpieczenia pod względem ogniowym walki o lądowanie i wysadzenie desantu na brzeg npla oraz wsparcie ich walki zaczepnej. Lotnictwo transportowe jest wykorzystane do przewozu wojsk powietrzno - desantowych i niektórych wojsk desantowo - morskich.

3. Siły morskie i siły Marynarki Wojennej: oddziały i związki taktyczne głównych sił uderzeniowych /lotnictwo morskie, grupy okrętów bojowych takich klas jak: okręty podwodne uzbrojone w rakiety, niszczyciele, krążowniki i kutry raketowe/; specjalnie organizowane SIŁY ŁADOWANIA desantu morskiego, w skład którego wejdą zespoły i grupy okrętów wsparcia ogniowego /ZWO/; ZESPOŁY OSŁONY i OCHRONY oddziałów desantowych, w skład których wejdą: trałowce, ścigacze OP, okręty OPL, okręty hydrograficzne i ratunkowe; ODDZIAŁY DESANTOWE /ODES/, które składają się z: kutrów i okrętów desantowych, transportowców wojskowych i statków handlowych oraz zespołów okrętów bezpośredniej ochrony.

Z zasady głównym zadaniem sił morskich i sił Marynarki Wojennej

w kombinowanych operacjach desantowych będzie:

- zwalczanie sił npla w jego bazach i na morzu, zwłaszcza na głównych liniach komunikacji i przejścia oddziałów desantowych /sił lądowania/;
- zabezpieczenie przewozu wojsk desantu morskiego drogą morską z rejonu baz załadowania w rejon lądowania;
- wsparcie i osłona wojsk desantowych w czasie przejścia morza i lądowania na brzeg przeciwnika.

4. Wojska desantowe /powietrzno - desantowe, desantowo-morskie, zmechanizowane i pancerne z środkami wzmocnienia/ z reguły są przeznaczone do wykonywania zadań bojowych na terytorium przeciwnika zgodnie z planem kombinowanej operacji desantowej. Wojska powietrzno-desantowe i desantowo - morskie w operacjach desantowych wykonują najbardziej skomplikowane zadania i spełniają zasadniczą rolę w początkowym okresie walki o lądowanie. W czasie lądowania /desantowania/ głównym zadaniem tych wojsk jest wykorzystać skutki własnych uderzeń broni rakietowo - jądrowej i lotnictwa, w szybkim tempie lądowania /poprzez desantowanie wojsk z powietrza i morza/ z marszu uderzyć i rozbić wojska obrony przeciwdesantowej przeciwnika i opanować takie rejonu lądowania /przyczółki/, które zabezpieczą wysadzenie i rozwinięcie wojsk desantowych do działań zaczepnych w celu wykonania określonych zadań. Jednocześnie przez działania bojowe w czasie lądowania wojsk desantowych, wojska te powinny zabezpieczyć lądowanie sił głównych desantu morskiego /wojsk pancernych i zmechanizowanych/.

Główne siły kombinowanego desantu w postaci oddziałów pancernych i zmechanizowanych po wylądowaniu będą utrzymywać powodzenie wojsk desantowych w rejonie lądowania, rozwijać działania zaczepne /natarcie/ na głównych kierunkach i wykonywać kolejno zadanie bojowe określone w planie operacji desantowej.

II. ORGANIZACJA POWIETRZNO-MORSKIEJ OPERACJI DESANTOWEJ.

Skomplikowany charakter kombinowanej operacji desantowej wymaga zawsze zorganizowania połączanego sztabu, dokładnej organizacji dowodzenia i współdziałania. Dowodzenie w tej operacji powinno być scentralizowane w ręku jednego dowódcy, który odpowiada za całokształt pracy przygotowawczej, planowanie działań i wykonanie zadań przez wszystkie rodzaje wojsk i sił zbrojnych.

Dowódcą kombinowanej operacji desantowej może być dowódca ogólnowojskowy, lub dowódca sił merskich. W zasadzie na czyją korzyść prowadzone są działania desantowe /wojsk lądowych, sił merskich lub powietrznych/ dowódca ten winien kierować operacją.

W każdym wypadku jednak, kiedy dowódcą kombinowanej operacji desantowej będzie dowódca ogólnowojskowy, to jego zastępcami /doradcami/ do spraw merskich będzie dowódca wydzielonych sił merskich, a do spraw lotniczych dowódca wydzielonego lotnictwa.

Dowódca kombinowanej operacji desantowej o charakterze powietrzno - merskim z zasady będzie podlegał:

- 1- Połączony sztab operacji desantowej do planowania i koordynacji działań bojowych rodzajów broni, składający się z poszczególnych wydziałów: rozpoznawczego, operacyjnego, raketowego, obrony przeciwlotniczej i wydziału zabezpieczenia merskiego i lotniczego oraz wydziału planowania kwatermistrzowskiego.
- 2- Dowódca /y/ SIŁ ŁADOWANIA, który odpowiada za przygotowanie sił merskich do działań desantowych, załadunek i przewiezienie desantu merskiego przez morze oraz wysadzenie wojsk desantowych w nakazanym terminie i rejonie lądowania.
- 3- Dowódcy wydzielonych oddziałów: sił merskich, raketowych, lotniczych i wojsk OPK, którzy odpowiadają za rozbicie sił przeciwnika na morzu, w powietrzu w czasie prowadzenia operacji /w czasie załadunku wojsk, przejścia desantu morzem i przelotu oraz w czasie lądowania - desantowania/.
- 4- Dowódcy oddziałów i związków taktycznych wojsk desantowych: /powietrzno - desantowych, desantowo-merskich i lądowych z środkami wzmocnienia/, którzy odpowiadają za przygotowanie wojsk do działań i wykonanie zadań bojowych na bronionym terenie przeciwnika.

W czasie organizacji i prowadzenia kombinowanych działań desantowych dowódca operacji, może dowodzić i kierować działaniami bojowymi na morzu ze stanowiska dowodzenia rozmieszczonego na własnym terenie /WSD-Frontu lub SD - bazy merskiej/, ewentualnie z Flagowego Okrętu Dowodzenia /niszczyciela-krażownika/.

W zależności od rodzaju powietrzno-morskiej operacji desantowej, dowódca tej operacji może otrzymać zadanie do wykonania desantu od dowódcy Frontu działającego na nadmorskim kierunku. Natomiast dowódca desantu taktycznego z zasady otrzyma zadanie bojowe w formie rozkazu od dowódcy armii lub dowódcy Floty morskiej.

Z reguły w dyrektywie Frontu odnośnie wykonania zadania operacji, dowódca operacji desantowej może otrzymać:

- dane z rozpoznania i wiadomości o wojskach obrony przeciwdesantowej oraz o systemie ognia i zaporach minowych na morzu;
- cel kombinowanej operacji desantowej oraz zadania i główny wysiłek działań /w tym zadanie bliższe, następne i dalsze/;
- skład desantu, ugrupowanie i sposób wykonania działań desantowych;
- siły i środki bojowe i transportowe do zabezpieczenia operacji desantowej /w tym skład oddziału rakiet, lotnictwa, skład sił lądowania i skład oddziałów okrętów desantowych/;
- zabezpieczenie ogniowe działań i osłona przez wojska OPK, siły armii lotniczej /Frontu-OND/;
- terminy o gotowości wojsk do: załadowania, zabezpieczenia ogniowego, lądowania /desantowania/ oraz czasokres na wykonanie zadań bojowych na terytorium przeciwnika.

W zależności od sytuacji i czasu na organizację kombinowanej operacji desantowej, dowódca operacji zamiar i decyzje wypracowuje wspólnie z dowódcą SIŁ LĄDOWANIA i dowódcą wydzielonego lotnictwa /bojowego i transportowego/. Powyżsi dowódcy studiując otrzymane zadanie, z zasady przystępują do wypracowania decyzji. Analizując otrzymane zadanie określają miejsce, rolę i zadania poszczególnych wojsk oraz sposób zabezpieczenia bojowego w ramach całej operacji.

Szczegółowo oceniają sytuacje na morzu i w powietrzu w jakiej będą prowadzone kombinowane działania desantowe i bojowe, stopień trudności wykonywanych zadań bojowych i desantowych, wpływ współdziałających wojsk i zespołów okrętów rakietowych oraz możliwości prowadzenia samodzielnych działań desantowych na terytorium npla.

Na podstawie analizy zadania i wnikliwej oceny położenia na morzu i w powietrzu, wypracowują ogólny zamiar i sposób wykonania działań desantowych, a następnie ogłaszają go szefom poszczególnych wydziałów w celu przygotowania szczegółowych danych do decyzji.

W ocenie położenia tak dowódca operacji jak i dowódcy poszczególnych rodzajów wojsk /dowódca sił morskich i dowódca sił lotniczych/ szczegółowo rozpatrują i oceniają:

- charakter i możliwości sił obrony przeciwdesantowej nieprzyjaciela na morzu i w powietrzu;
- możliwości użycia broni raketowo-jądrowej npla w poszczególnych okresach operacji, zwłaszcza w czasie załadowania i lądowania wojsk desantu powietrznego i morskiego;
- rozmieszczenie środków przenoszenia broni raketowo-jądrowej, odwodów operacyjnych i lotnictwa npla;
- siły, skład i ugrupowanie wojsk obrony przeciwdesantowej w rejonie lądowania desantu powietrznego i morskiego;
- zadania i możliwości wydzielonych sił do kombinowanych działań desantowych;
- skład wojsk desantowych /powietrznych i morskich/ i ich przygotowanie, wyposażenie w środki materiałowo-techniczne;
- sposób działania sił współdziałających /wojsk raketowych, okrętów raketowych, lotnictwa operacyjnego i OPK/;
- sposób lądowania desantów, ugrupowanie desantów w czasie przejścia /przelotu/ morza i lądowania na brzeg npla;
- warunki i sposób przegrupowania wojsk desantowych do rejonów załadowania oraz ich załadowania na okręty desantowe i lotnictwo transportowe;
- warunki meteorologiczne, hydrograficzne, nawigacyjne i terenowe oraz warunki maskowania działań bojowych i desantowych.

Teren w rejonie lądowania /desantowania/ dowódca operacji ocenia na podstawie map topograficznych, hydrograficznych i nawigacyjnych, oraz zdjęć lotniczych.

Rejon do lądowania /desantowania/ dowódca operacji desantowania wybiera taki, by zapewniał dogodne warunki do lądowania desantu powietrznego i morskiego oraz działania bojowego okrętów bojowych i zabezpieczających działanie desantowe. Teren ten powinien sprzyjać desantowaniu wojsk desantowych z powietrza i morza, dogodnemu podejściu okrętów desantowych i bojowych do brzegu, rozwijaniu sił i porowadzeniu walki przez desant powietrzny i morski.

Brzeg w rejonach lądowania powinien być płaski, głębokość morza powinna umożliwić zbliżanie okrętów desantowych i bojowych do brzegu na odległość skutecznego ognia artylerii okrętowej i podejście środków lądowania do samego brzegu. W rejonie przybrzeżnym nie

powinno być kamieni, skał podwodnych, zapór przeciwdesantowych itp.

Na podstawie wnikliwej oceny położenia dowódca operacji desantowej wspólnie z dowódcą morskim i powietrznym powinien sprecyzować i określić zamiar walki /bitwy/.

W zamiarze tym powinien konkretnie określić:

- charakter i możliwości sił przeciwnika na morzu, lądzie i w powietrzu;
- szczegółowy skład wojsk i okrętów do działania na głównym i pomocniczym kierunku;
- ugrupowanie i skład rzutów bojowych desantu /powietrznego i morskigo/ oraz środki wzmocnienia;
- sposób lądowania /desantowania/ poszczególnych rzutów desantów i metoda ich wsparcia ogniowego w czasie walki;
- sposób współdziałania wojsk desantowych z wojskami rakietowymi, lotnictwem i okrętami bojowymi /desantowymi/;
- kolejność załadowania, sposób przewozu wojsk desantowych, i przypuszczalne terminy załadowania, i lądowania rzutów;
- sposób zabezpieczenia działań bojowych i desantowych.

Po wysłuchaniu danych i propozycji szefów wydziału oraz dowódców rodzajów wojsk i szefów służb, dowódca operacji podejmuje ostateczną decyzję, ogłasza ją oficerom połączonego sztabu i wydaje wytyczne do planowania działań desantowych i opracowania planu operacji desantowej.

Na podstawie decyzji dowódcy operacji desantowej i decyzji dowódców wydzielonych sił rakietowych, morskich i lotniczych, połączony sztab opracowuje plan kombinowanej /powietrzno - morskiej/ operacji desantowej z odpowiednimi załącznikami i legendą. Plan ten może być opracowany na mapie w formie graficznej z odpowiednią legendą, tekstowymi planami w formie tabeli załączonymi do mapy.

Z reguły plan kombinowanej operacji desantowej powinien obejmować następujące problemy i zagadnienia:

- system obrony przeciwdesantowej przeciwnika na morzu, powietrzu i lądzie w rejonach lądowania /desantowania/;
- charakterystykę ważnych obiektów obronnych i odwodów npla;
- metoda i sposób niszczenia tych obiektów środkami rakietowo-jądrowymi, lotnictwem i siłami morskimi;
- sposób pokonywania zapór i zagród inżynierskich na morzu, plaży, wybrzeżu i lądzie w rejonach desantowych wojsk;

- rejonny rozmieszczenia i rejonny wyjściowe wojsk desantowych do działań oraz terminy ich osiągnięcia;
- czas przybycia środków transportowych /lotnictwa transportowego i okrętów desantowych/ do punktów załadowania;
- rejonny i punkty załadowania oraz kolejność i czas załadowywania poszczególnych oddziałów /rzutów desantu/;
- sposób przegrupowania wojsk z rejonów wyjściowych do rejonów załadowania, marszruty i trasy przelotu i przejścia desantu morzem, z rejonu załadowania do rejonu lądowania;
- rubieże osłony i obrony oddziałów desantowych na trasach przelotu i marszrutach przejścia desantu morskiego;
- odcinki i punkty lądowania desantu morskiego oraz rejonny desantowania oddziałów desantu powietrznego;
- miejsce i czas lądowania desantu powietrznego, śmigłowego, rzutu morskiego, pierwszego i drugiego rzutu desantu morskiego oraz rzutu kwatermistrzowskiego;
- warianty ugrupowania desantu powietrznego w czasie przelotu oraz desantu morskiego w czasie przejścia morza i w okresie lądowania poszczególnych rzutów na brzeg przeciwnika;
- zadania bojowe oddziałów i rzutów desantu powietrznego i morskiego po wylądowaniu na terytorium nplai;
- przewidywane ugrupowanie bojowe oddziałów w walce z siłami przeciwnika oraz system dowodzenia i współdziałania.

Równocześnie z opracowaniem graficznej /operacyjnej/ części planu operacji desantowej przez wydział operacyjny połączonego sztabu, dowódcy rodzajów wojsk i szefowie służb opracowują pod kierownictwem szefa sztabu, plany zabezpieczenia działań desantowych, które są załącznikami do planu operacji desantowej.

Załącznikami do planu operacji desantowej mogą być opracowane w formie tekstowej następujące dokumenty:

- rozkazy bojowe i zarządzenia bojowe;
- plan wykorzystania broni raketowo-jądrowej, sił morskich, i lotniczych oraz sił współdziałających;
- plan ogniowego przygotowania lądowania i wsparcia wojsk desantowych;

- plany rozpoznania, obrony przeciwlotniczej, przeciw środkom masowego rażenia, plan maskowania itp;
- szczegółowy plan załadowania i lądowania wojsk powietrzno-desantowych i poszczególnych rzutów desantu morskiego;
- plan zabezpieczenia inżynieryjnego i materiałowo-technicznego;
- plany szkolenia wojsk i plan współdziałania.

Po zaplanowaniu wszystkich działań bojowych i przedsięwzięć, plan operacji zatwierdza z reguły wyższy przełożony /d-ca Frontu/. Na podstawie planu operacji desantowej, dopiero dowódca operacji zgodnie z określonym czasem wydaje odpowiednie zarządzenia wykonawcze i stawia zadania bojowe oddziałom i związkom taktycznym sił zbrojnych, które zostały wydzielone do działań desantowych. Jednocześnie dowódcy rodzajów wojsk i dowódcy sił morskich, lotniczych przygotowują odpowiednie zarządzenia wykonawcze do działań.

Przygotowanie sił desantowych /oddziałów i związków taktycznych rodzajów sił zbrojnych do kombinowanej operacji desantowej/ obejmuje przede wszystkim przedsięwzięcia maskowania operacyjnego, przygotowanie i koncentracje środków transportu morskiego i powietrznego, przygotowanie rejonów ześrodkowania /koncentracje/ wojsk i sprzętu transportowego rejonów załadowania, punktów i stanowisk załadowania, dróg podejścia itp., gromadzenie niezbędnych zapasów materiałowych oraz szkolenie teoretyczne i praktyczne rodzajów wojsk we współdziałaniu.

Wykonanie tych przedsięwzięć odbywa się równomiernie z planowaniem połączonych sztabu operacji desantowej, siłami oddziałów i związków taktycznych sił morskich i lądowych wyznaczonych do operacji desantowej.

Realizacja przygotowań oddziałów i związków taktycznych do działań desantowych w każdym wypadku musi być prowadzona skrycie. W celu ukrycia zamiaru przygotowań do przeprowadzenia działań desantowych przed siłami przeciwnika, należy dokładnie maskować każde przedsięwzięcie nie tylko na własnym terytorium ale i na morzu w rejonie przyszłego lądowania desantu. Maskowanie to powinno być realizowane od zarania koncentracji sił i środków bojowych jak i transportowych, aż do samego lądowania i działania sił wojsk desantowych na terytorium przeciwnika.

W warunkach współczesnych ze względu na dużą ilość czynników demaskujących, duży zasięg nowoczesnych środków rozpoznania lotniczego, morskiego i radio elektronicznego - maskowanie przygotowania sił

i środków do operacji, jest przedsięwzięciem bardzo trudnym zwłaszcza na niezbyt dużych odległościach i przestrzeniach od rejonu załadowania wojsk do rejonów lądowania. Aby osiągnąć cel maskowania operacji desantowej, należy przegrupowanie wojsk, sił morskich, lotniczych oraz środki transportu morskiego i powietrznego przeprowadzać małymi pododdziałami, grupami okrętów pod osłoną nocy.

Rejony ześrodkowania wojsk desantowych z środkami wzmocnienia należy wybierać z dala od miejscowości zaludnionych, baz morskich i głównych lotnisk lotnictwa bojowego i transportowego. Rejony manewrowe okrętów desantowych i sił lądowania oraz oddziały okrętów bojowych powinny działać na dalekich odległościach z dala od własnych baz morskich i zaopatrzenia. Tak wojska desantowe jak i ich załogi zwłaszcza okrętów sił lądowania powinny być całkowicie odizolowane od ludności cywilnej jak i innych jednostek. Każdy ruch sił desantowych powinien odbywać się przy użyciu technicznych środków maskowania, użyciu kolorowych zasłon dymnych lub pod osłoną nocy w trudnych warunkach widoczności.

W celu ukrycia rzeczywistego obrazu przygotowania sił i środków do operacji desantowej powstaje konieczność przeprowadzenia na szerokim froncie lub w innym rejonie pozornych i demonstracyjnych działań. W związku z tym należy szeroko stosować demonstracyjne zmiany dyslokacji sił morskich i lotniczych, pozorne ześrodkowania sił i środków wojsk desantowych na wybrzeżach oraz koncentracje wojsk na kierunkach w głębi własnego terytorium. Realizując przedsięwzięcia maskowania operacyjnego należy poprzez pozorne ruchy wojsk, siły morskie i lotnicze, dezinformować przeciwnika o rzeczywistym zamiarze odnośnie przygotowania kombinowanych działań desantowych.

Uwzględniając duże niebezpieczeństwo napadu przeciwnika ze strony morza i powietrza przy zastosowaniu broni masowego rażenia należy w początkowym okresie przygotowania zorganizować dobre rozpoznanie siłami morskimi, lotniczymi, ponadto dokładne rozpoznanie skazien i zakazów przyszytych rejonów ześrodkowania, załadowania wojsk desantowych oraz przedwcześnie rozwinąć punkty zabiegów specjalnych, zwłaszcza w rejonach działania wojsk desantowych.

W planowanych rejonach działania wojsk desantowych należy przewidzieć sposoby uchylenia się od uderzeń broni masowego rażenia, sposoby likwidacji skutków broni jądrowej oraz rozśrodkowane działania wojsk i sił lądowania w rejonach załadowania tak na wybrzeżu jak i w przybrzeżnym pasie wód morskich.

Oddziały i związki taktyczne wojsk desantowych jak i okręty sił ładowania przeznaczone do operacji desantowej należy wyposażyć w dostateczną ilość przyrządów dozometrycznych jak również w środki obrony i ochrony /środki dezaktywacji/ przed skażeniami i zakażeniami. Na czas załadowania i przejścia /przelotu/ morzem desantów, należy przewidzieć rezerwę 10-15% w środkach transportu morskiego i lotniczego oraz specjalne środki awaryjno-ratunkowe dla udzielenia pomocy okrętom i wojskom desantowym.

Wojska inżynieryjne sił desantowych, morskich i OTK w tym okresie powinny wykonać szereg prac i przedsięwzięć maskowniczych jak i zabezpieczających, tak w czasie przegrupowania sił desantowych jak i w okresie ich ładowania na środki transportowe - desantowe.

Do głównych przedsięwzięć wojsk inżynieryjnych można zaliczyć:

- maskowanie wojsk desantowych w rejonach ześrodkowania, ładowania, budowę dróg do punktów i stanowisk załadowniczych;
- budowę przystani na stanowiskach załadowania dla sprzętu ciężkiego i artylerii;
- przygotowanie sprzętu do walki z systemem obrony przeciwdesantowej na morzu i brzegu przeciwnika;
- przygotowanie materiałów do niszczenia zagród i zapór przeciwdesantowych oraz przygotowanie środków amfibijnych do pokonania zapór przeciwdesantowych.

Ponadto należy przewidzieć wyposażenie oddziałów specjalnych w sprzęt dla płetwo-nurków, nurków-minerów oraz specjalny sprzęt do niszczenia zapór minowych sposobem wybuchowym w czasie samego ładowania zwłaszcza na wodzie jak i plaży przeciwnika. Z tych względów, że desanty morskie i powietrzne mogą być wzmocnione innymi pododdziałami kilku różnych rodzajów wojsk i służb, nie zawsze dostatecznie przygotowanych do wykonywania trudnych i bardzo skomplikowanych zadań bojowych, należy zawsze te oddziały dodatkowo przeszkolić.

Z reguły niemal zawsze oddziały wojsk pancernych, wojsk inżynieryjnych oddziałów wydzielonych i rzutu szturmowego przygotowuje się i szkoli w pokonywaniu zagród minowych i zapór przeciwdesantowych w wodzie i na wybrzeżu. Niekiedy pododdziały wojsk rzutu powietrzno-desantowego wyposaża się w specjalne środki bojowe do pokonywania i niszczenia zagród i zapór minowych. Pododdziały pancerne pierwszego rzutu i rzutu szturmowego desantu morskiego przygotowuje się do pokonywania pewnych przestrzeni morza w przybrzeżnym pasie wód. Pododdziały te wyposaża się dodatkowo w niezbędny sprzęt i środki awaryjne,

sprzęt uszczelniający oraz indywidualne środki przetrwania dla czł-
ków średnich. Czełgi przeznaczone do wysadzenia w wodę uszczelnia
się hermetycznie a ich załogi trenuje się w długim pokonywaniu /po-
suwaniu/ się po wodzie lub pod wodą na głębokościach do 15- 3 m.
Szkolenie to należy prowadzić obowiązkowo nawet w warunkach, gdy
ograniczony jest czas na organizację całej operacji.

W celu przygotowania dowództw i sztabów oddziałów a nawet
związków taktycznych, które zostały wyznaczone do operacji desanto-
wej prowadzi się intensywne szkolenia. Szkolenie sztabów oddziałów
rodzajów wojsk sił zbrojnych ma zadanie w szczególności uzgodnić
i opanować szczegóły współdziałania zwłaszcza między pododdziałami
sił merskich, powietrznych i raketowych a wojskami powietrzno-
desantowymi, desantowo - morskimi i zespołami wsparcia ogniowego.
W szkoleniu dowództwa i sztabów oraz wojsk desantowych mogą być
stosowane następujące metody:

- wieloszczeblowe ćwiczenia na mapach ze sztabami oddziałów
i związków taktycznych;
- ćwiczenia praktyczne z wojskami, ostrym strzelaniem przy
udziale okrętów i lotnictwa;

Głównym celem praktycznego szkolenia wojsk rzutu szturmowego,
oddziału wydzielonego lub powietrznego ewentualnie oddziałów,
które będą załadowywane na transportowce /statki handlowe/ w zależ-
ności od ich przygotowania będzie nauczanie wojsk szybkiego zała-
dowania sprzętu na środki transportowo - desantowe, wodowanie
i wysadzenie ich na wodę, pokonywanie pewnych przestrzeni morza
w bród, pokonywanie - niszczenie zapór i zagród przeciwdesantowych,
przeładowanie ciężkiego sprzętu z transportowców na okręty desanto-
we.

III. PROWADZENIE KOMBINOWANEJ OPERACJI DESANTOWEJ.

W zależności od teatru działań wojennych, rozmachu kombinowa-
nej operacji desantowej - wstępne działania bojowe na morzu i w po-
wietrzu mogą być rozpoczęte przed przegrupowaniem sił do operacji
desantowej lub w okresie ładowania wojsk desantowych na środki
transportowe.

Z reguły na rozkaz wyższego przełożonego /dowódcy Frontu/
w celu uzyskania przewagi na liniach komunikacji morskiej do przej-
ścia desantu merskiego oraz w powietrzu w rejonie przyszłego ładowa-
nia, mogą być wykonane uderzenia raketowo - jądrowe, lub wspólne
uderzenia lotnicze - morskie siłami wyższego przełożonego. Jednocześnie

w celu rozbicia głównych sił przeciwnika na morzu i w powietrzu na drogach przelotu i przejścia morza desantów morskich, mogą być wykonywane kolejne uderzenia siłami wojsk raketowych, lotniczych i oddziałami sił uderzeniowych marynarki wojennej, na bazy morskie, lotnicze i raketowe przeciwnika, które mogą wziąć udział w walce przeciwko desantom w czasie załadowania, przejścia /przelotu/ morzem i w okresie lądowania.

Pod osłoną tych uderzeń i walki sił powietrznych i morskich, jednocześnie odbywać się może koncentracja sił i wojsk desantowych ewentualnie przegrupowanie sił do rejonów /baz/ załadowania.

Przegrupowanie i załadowanie oddziałów i związków taktycznych wydzielonych do operacji desantowej rozpocznie się z reguły w terminie określonym w planie operacji. Do wydania rozkazu na załadowanie warunkować będzie sytuacja na morzu i w powietrzu, gotowość oddziałów transportowo - desantowych oraz przewaga w powietrzu własnych sił obrony przeciwlotniczej kraju zwłaszcza w rejonach baz załadowania.

Do tego czasu wojska desantowe powinny być w rejonach wyjściowych /alarmowych/ lub ześrodkowania, odległych od baz załadowania 30 - 50 km. Odległości te nie powinny przekraczać 2 - 3 godzin marszu nocnego przy tempie marszu 15 km/godz. Ponadto w jednym rejonie wyjściowym lub ześrodkowania wojska desantowe nie powinny być dłużej niż jedną dobę.

W rejonach wyjściowych /ześrodkowania/ oddziały i związki taktyczne wojsk desantowych zgodnie z decyzją dowódcy do lądowania i załadowania powinny być podzielone na zespoły /rzuty bojowe/, które mają być wspólnie załadowane na środki transportowe i przeznaczone do działań bojowych w czasie lądowania /desantowania/. W skład każdego zespołu bojowego powinny wchodzić ściśle określone siły ze środkami wzmacnienia i zaopatrzeniem. Ugrupowanie marszowe tych oddziałów bojowych, powinno odpowiadać ilości punktów załadowania, do których w jednym czasie przybywają określone zmiany /tali - ilości/ środków transportowo - desantowych w celu jednoczesnego rozpoczęcia ładowania oddziałów desantowych.

Dla każdej zmiany /tali-ilości/ środków transportowych, niekiedy tworzy się oddzielne kolumny marszowe sił desantowych, które ładuje się na jedne środki-okrety desantowe, s łatki handlowe, lub samoloty transportowe. Natomiast ugrupowanie marszowe wojsk desantowych w kolumnach, powinno odpowiadać dokładnie określonej ilości środków transportowo - desantowych i kolejności załadowania.

W celu przegrupowania wojsk desantowych z rejonu wyjściowego do rejonów i punktów załadowania, na każdy związek taktyczny wyznacza się 4 - 6 marszrut a na oddział 1 - 2 marszruty. W odległości 5 - 10 km od punktów załadowania, jednocześnie wyznacza się drogi dojścia i obojścia do każdego punktu załadowania. Na marszrutach sztaby oddziałów i dywizji organizują punkty kontrolne i kierują marszem kolumn do wyznaczonych punktów załadowania. Przemarsz wojsk desantowych z zasady realizuje się w nocy na krótko przed samym załadowaniem, uwzględniając skrupulatnie maskowanie.

W celu szybkiego załadowania wojsk desantowych i ciężkiej techniki bojowej na środki transportowo-desantowe wyznacza się jeden rejon załadowania /ładowisko/ na pododdział wojsk powietrzno-desantowych, 1 - 2 rejony załadowania na oddział wojsk desantowo-morskich oraz 3 - 4 rejony załadowania na dywizje, w tym trzy rejony załadownicze morskie i jeden rejon do załadowania wojsk na śmigłowce lub samoloty transportowe.

W zależności od warunków hydrograficznych, nawigacyjnych, topograficznych, dostępności terenu i brzegu morskiego oraz urządzeń załadowniczo - wyładowniczych, każdy rejon załadowania może posiadać 1 - 2 punkty załadownicze oddalone od siebie o 3 - 5 km, a te z kolei obejmować kilka stanowisk załadowniczych rozmieszczonych w pobliżu siebie. Dywizja może załadowywać swoje siły, średnio na 4 - 6 punktach załadowania, natomiast siły bojowe pułku lub zgrupowania bojowego na 1 - 2 punktach załadowania.

Same załadowanie wojsk desantowych na środki transportowo-desantowe różnego rodzaju /samoloty, śmigłowce, okręty desantowe i statki handlowe/ obejmuje całokształt skomplikowanych przedsięwzięć związanych z załadowaniem stanu osobowego, sprzętu ciężkiego i uzbrojenia oraz zapasów materiałowych.

Załadowanie to z zasady będzie kombinowane, gdzie część zapasów i techniki bojowej może być załadowane w bazach i portach, lotniskach /polowych/ oraz na osłoniętych odcinkach wybrzeża.

Przy ładowaniu oddziałów i związków taktycznych na środki transportu morskiego i lotniczego należy przestrzegać następujących zasad:

- ładować sprzęt i technikę bojową wraz z zaopatrzeniem w odwrotnej kolejności w stosunku do wyładowania;
- w pierwszej kolejności ładować zapasy materiałowe i sprzęt transportowy, następnie technikę i sprzęt bojowy a w ostatniej

- kolejności przed samym wyjściem w morze /przeletem/
 stan osobowy pododdziałów i oddziałów z własnym uzbrojeniem;
- rozmieszczać sprzęt lekki i ludzi w pomieszczeniach wewnętrznych okrętu, dogodnych do odieczynku i samoobrony;
 - ładować rzut szturmowy, siły antybiijne i pancerne tylko na specjalne okręty desantowe;
 - oddziały wydzielone i specjalne wojska przeznaczone do działań bojowych w pierwszej kolejności, załadowywać na kutry desantowe, szybkie okręty bojowe, ewentualnie na transport powietrzny /śmigłowce i samoloty transportowe/.

Potrzebny czas na załadowanie związku taktycznego /oddziału/ zależy od możliwości załadowczych sprzętu transportowego /podjęcia/ sprzętu bojowego na pokład samolotu lub okrętu, ilości i jakości okrętów desantowych, statków transportowych, samolotów i śmigłowców lotnictwa transportowego oraz warunków podejścia okrętów do brzegu i warunków załadowania.

Niezbędny czas na załadowanie obliczamy przy pomocy wzoru:

nr 1. $T = n_j \times t$ przy ładowaniu okrętów desantowych;

nr 2. $T = \frac{n_j \times t}{d}$ przy ładowaniu statków handlowych;

gdzie: - T = czasowi ogólnemu, n_j = ilości środków do załadowania;
 t = średniemu czasowi załadowania jednego środka;
 d = ilości dźwigów /urządzeń załadowczych/.

Należy pamiętać, że średni czas załadowania poszczególnych zgrupowań bojowych jest następujący:

- średni czas dla oddziału /pułku/, 3-4 godziny;
- średni czas dla związku taktycznego /dywizji/, 8-10 godzin.

Jednocześnie czas załadowania w nocy może zwiększyć się o 20%, i wynieść od 10- 12 godzin. Tak duży czas stwarza duże zagrożenie dla wojsk desantowych, ponieważ w tym czasie nieprzyjaciel może wykryć ruchy wojsk i okrętów oraz samo załadowanie i wykonać uderzenia raketowo-jądrowe /lotnicze/ na rejonny i punkty załadowania. Dlatego też w czasie załadowania wojsk desantowych wszystkie środki ogniowe oraz siły obrony przeciwlotniczej muszą osiągnąć taką gotowość bojową aby mogły w każdej chwili odpierać ataki sił lotniczych przeciwnika. Aby uchylić się od niespodziewanych uderzeń raketowych i lotniczych przeciwnika, w czasie załadowania wojsk na okręty, należy szybko pod osłoną nocy przegrupowywać wojska do rejonów załadowczych. Punkty załadowcze mieć maksymalnie rozśredkowane na szerokim froncie wybrzeża. W punktach tych nie powinno być

dużych przestojów wojsk jak i dużych zgrupowań okrętów. Ładować jednocześnie takie zgrupowanie bojowe wojsk desantowych na okręty i środki transportu powietrznego na ile są zdolne jednorazowo na siebie zabrać. Jedynie krótki czas załadowania jak i dobre maskowanie przedsięwzięć wojsk desantowych może wyeliminować uderzenia przeciwnika.

Po zakończeniu załadowania wojsk desantu merskiego na środki transportowo - desantowe i osiągnięciu gotowości bojowej do działań, na sygnał dowódcy operacji desantowej rozpoczyna się manewr załadowanych okrętów desantowych do rejonów zbiórki oddziałów desantowych /ODes/. Z zasady rejon manewrowe załadowanych okrętów desantowych będą w rejonach przybrzeżnych w odległości około dwóch - trzech mil merskich, natomiast rejon manewrowe oddziałów desantowych /okręty i statki desantowe/ oraz okręty obrony i ochrony zazwyczaj będą na pełnym morzu. Formowanie ugrupowania marszowego tak oddziału desantowego jak i całego desantu merskiego z zasady odbywa się na pełnym morzu w odległości 20 - 30 mil merskich od punktów załadowania /przegl/. Ugrupowanie to powinno być zgodne z decyzją dowódcy lądowania i odpowiadać zamiarowi przewidywanej walki o lądowanie. W skład ugrupowania marszowego desantu merskiego mogą wchodzić następujące grupy i zespoły okrętów:

- grupy /zespoły/ eskony desantu merskiego /ZO/;
- grupy /zespoły/ sił trałowych i uderzeniowych /ZTr i ZU/;
- grupy /zespoły/ wsparcia ogniowego /ZWO/;
- kilka oddziałów desantowych z zespołami okrętów bezpośrednio eskony i ochrony /tzw. ODes/.

Przejsie desantu mierzem odbywa się rzutami w rozśrodkowanym zgrupowaniu, które powinno zapewnić poszczególnym rzutom oddziałów desantowych obronę przed bronią masowego rażenia oraz możliwość użycia własnego uzbrojenia w celu samoobrony i uchylenia się od ataków sił merskich przeciwnika.

Wybór czasu przejścia desantu merskiego powinien być ~~zgodny~~ uzgodniony z czasem lądowania i zgodny z planem desantowania wojsk powietrzno - desantowych. Marszrutę trasy przejścia oddziałów desantowych wybiera się tak, aby desant znajdował się w morzu /przelecie/ minimalny okres czasu, a jego przejście odbywało się najkrótszą i bezpieczną drogą morską i powietrzną w nocy lub w warunkach ograniczonej widoczności. W czasie przejścia desantu

merskim /i przelotu/ organizuje się:

- ciągłe rozpoznanie taktyczne i operacyjne siłami morskimi i lotnictwem;
- bezpośrednią obronę i ochronę oddziałów desantowych przed uderzeniami sił morskich i lotniczych przeciwnika;
- zabezpieczenie nawigacyjne - hydrograficzne, trałowe i walkę minową, /niszczenie zagród i zapór minowych/ na morzu;
- rejon rozwinięcia taktycznego sił desantu morskigo i powietrznego do lądowania;
- obronę i osłonę przeciwlotniczą siłami morskimi i lotnictwem oraz siłami wojsk OPK.

Z chwilą podejścia pierwszego oddziału desantowego /rzutu szturmowego/ do rejonu lądowania na odległość 20 - 30 km od brzegu przeciwnika, na tzw. linię rozwinięcia taktycznego - okręty i siły desantu morskigo przechodzą z ugrupowania marszowego do ugrupowania bojowego i do lądowania wojsk desantu.

W czasie rozwinięcia sił ZESPÓŁU LĄDOWANIA /grup okrętów trałowych, okrętów ZWO, okrętów hydrograficznych, okrętów bezpośredniej osłony i ochrony oraz okrętów desantowych i transportowych/ należy rozpocząć ogniowe przygotowanie lądowania z wykorzystaniem broni raketowej - jądrowej a następnie wsparcie ogniowe wojsk lądujących z powietrza i morza.

Po przeanalizowaniu i ocenie aktualnej sytuacji bojowej w rejonie lądowania odnośnie skutków ognia jądrowego oraz możliwości działania rzutu szturmowego i oddziałów wydzielonych należy w szybkim tempie rozpocząć desantowanie wojsk na brzeg przeciwnika.

W celu wykorzystania skutków uderzeń broni raketowej-jądrowej w pierwszej kolejności powinny lądować desanty powietrzne na śmigłowcach i samolotach transportowych. Wojska te w krótkim czasie powinny rozbić bliskie odwody obrony przeciwdesantowej oraz artylerię polową, nadbrzeżną i atomową przeciwnika. Jednocześnie z chwilą uruchomienia głębszych odwodów przeciwnika do walki z desantami, powinny zawiązać z nimi walkę i nie dopuścić jego sił w rejon główne go lądowania desantu morskigo.

W ślad za ostatnimi uderzeniami lotnictwa w ramach ogniowego przygotowania lądowania, rozpoczyna się także najbardziej trudny okres lądowania wojsk desantowych z morza. Lądowanie sił desantu morskigo charakteryzuje się szeregiem specyficznych prac i przedsięwzięć związanych z charakterem przeszkód na morzu.

Łądowanie wojsk desantowych z morza z zasady obejmuje:

- przygotowanie przejść w zagrodach minowych i zaporach przeciwdesantowych przeciwnika na morzu i plaży;
- fersowanie przez grupy okrętów desantowych /rzutu szturmowego /zagród i zapór obrony przeciwdesantowej na morzu;
- wysadzenie wojsk i techniki bojowej desantu, z kutrów i okrętów desantowych na plaże i brzeg przeciwnika;
- opanowanie punktów lądowania a następnie bazy lądowania /odpowiedniego rejonu terenu z obiektami, które zabezpieczą lądowanie dalszych sił desantu merskiego/.

W zależności od sytuacji w rejonie lądowania, każdorazowo wynika konieczność stosowania różnych metod i sposobu działania.

Najbardziej typowym rodzajem i sposobem lądowania współczesnego desantu merskiego jest kombinowany sposób, który polega na tym, że:

- lądowanie i wysadzenie wojsk rzutu szturmowego może być wykonane za pomocą śmigłowców, szybkich kutrów i małych okrętów desantowych;
- lądowanie i wysadzenie sił głównych desantu merskiego /wojsk pancernych i zmechanizowanych/ za pomocą średnich i dużych okrętów desantowych;
- a lądowanie i wysadzenie wojsk drugiego rzutu desantu za pomocą małych, średnich i dużych statków handlowych = bezpośrednio w opanowanych portach przeciwnika, lub po przeładunku wojsk na redzie ze statków na okręty desantowe a następnie na opanowane wybrzeże.

^{za} Bierąc podstawę średnie warunki lądowania związku taktycznego na bronione wybrzeże przeciwnika i rozśrodkowane działanie poszczególnych rzutów desantu merskiego, lądowanie to powinno zawsze odbywać się na szerokim froncie /20-30 km/ co najmniej na 4 punktach lądowania. Ugrupowanie bojowe desantu merskiego w czasie lądowania powinno być głębokie a podejście okrętów i środków desantowych do brzegu falami następujące:

- pierwsza fala - saperzy i pododdziały specjalne mogą lądować na szybkich środkach amfibijnych i desantowych;
- druga fala - siły główne rzutu szturmowego na kutrach i małych okrętach desantowych, z których mogą być wędowane w morze wojska na środkach amfibijnych /3-5 km od brzegu/;

- trzecia fala - pododdziały i oddziały wojsk pancernych i zmechanizowanych na średnich okrętach desantowych;
- czwarta fala - pododdziały i oddziały, piechoty, artylerii, z środkami wzmocnienia na dużych okrętach desantowych;
- piąta fala - drugie rzuty oddziałów z środkami wzmocnienia, transportem liniowym i zaopatrzeniem na małych statkach i transportowcach;
- szósta fala - rzut kwatermistrzowski z techniką i zaopatrzeniem na małych statkach handlowych.

Niezależnie od powodzenia działań rzutu szturmowego desantu w podobny sposób będą lądować następne oddziały desantowe pierwszego rzutu desantu. Desant morski po wysadzeniu zasadniczych sił i środków wsparcia pierwszorzutowych oddziałów, może prowadzić działania bojowe w dużym rozszerzaniu i izolacji. Jednym z ważniejszych zadań podczas walki pierwszego rzutu desantu morskiego jest pokonanie sił obrony przeciwdesantowej przeciwnika na jego terenie, zniszczenie jego głównych sił i obiektów oraz wyeliminowanie artylerii przeciwnika z walki z siłami morskimi.

Po opanowaniu plaży /brzegu/ przez rzut szturmowy wojska pierwszego rzutu desantu morskiego z marszu rozwijają natarcie w głąb i wszczep w celu opanowania bazy lądowania i zabezpieczenia wysadzenia następnych sił desantu na brzeg.

Aby utrzymać ciągłość natarcia i potęgować uderzenia na kierunkach, należy zawsze w pierwszym rzucie desantu posiadać większość sił pancernych oraz zasadnicze środki wsparcia ogniowego i eskany w postaci czegów, artylerii polowej - atemowej i przeciwlotniczej.

Jeśli drugie rzuty desantu morskiego są przewożone na okrętach transportowych /statkach handlowych/ a sytuacja bojowa i warunki nawigacyjne nie pozwalają na swobodne wysadzenie wojsk w opanowanych porciech /bezpośrednio ze statku na brzeg/ należy wówczas dokonać przesiedlenia wojsk i techniki bojowej z transportowców na okręty desantowe, które uprzednio wysadziły wojska na brzeg.

Przeładowanie to należy organizować zazwyczaj poza zasięgiem ognia artylerii nadbrzeżnej lub okrętowej przeciwnika.

Najkorzystniej drugi rzut desantu morskiego wysadzać na brzeg w całej szerokości opanowanego rejonu lądowania, przy jednoczesnym wykorzystaniu wszystkich punktów lądowania, przygotowanych terów wodnych dla okrętów desantowych.

W wypadku opanowania przez pierwszy rzut desantu dogodnych odcinków do lądowania lub portów położonych w lukach /odcinkach/ między

dotychczasowymi punktami lądowania, drugi rzut może wykorzystać często dogodniejsze punkty lądowania ze względów terenowych nawigacyjno-hydrogranicznych i sytuacji taktycznej.

Decyzje o czasie i miejscu lądowania drugiego rzutu desantu powinien podejmować dowódca operacji desantowej i postawić odpowiednie zadania dowódcy zespołu sił lądowania.

Z zasady głównym zadaniem drugiego rzutu desantu merskiego po wylądowaniu na brzeg, będzie rozwinięcie działań zaczepnych na głównym kierunku uderzenia, połączenie się z wojskami powietrzno-desantowymi i wykonanie określonych zadań na terytorium przeciwnika we współdziałaniu z siłami marynarki wojennej.

Działania bojowe desantów /powietrznego i merskiego/ w walce o wykonanie zadań bojowych na terenie, wyspach i w strerze ciosnin przeciwnika, realizowane są wspólnym wysiłkiem pierwszego i drugiego rzutu desantu we współdziałaniu z siłami /wojsk/ rakietowymi, lotnictwem wsparcia i okrętami bojowymi.

Ze względu na specyfikę trudnej walki na brzegu wybrzeża i wyspach przeciwnika walka ta może być prowadzona w kilku rejonach i całkowitej izolacji. Na przykład: jednej wyspie lub kilku wyspach. Wówczas zadania bojowe rzutów desantu merskiego i powietrznego mogą być różne. W zależności od sytuacji i rozwoju walki w rejonach lądowania, charakteru zadania bojowego, oddziały wojsk desantowych mogą być wprowadzane do walki częściami swych sił w miarę osiągnięcia gotowości po wylądowaniu na brzeg.

Wprowadzane do walki oddziały, w początkowym okresie będą niszczyć i likwidować ocalałe punkty oporu wojsk obrony przeciwnika w rejonie lądowania, poprzez ogniowe uderzenia i manewr do przodu w celu zniszczenia bliskich odwodów. W następnej fazie natarcia po wprowadzeniu do walki odwodów /drugich rzutów/ na głównych kierunkach działań bojowych, z zasady będą wykonywać określone zadanie w planie operacji we współdziałaniu z desantem powietrznym. Ruchliwe i zdecydowane działania bojowe wojsk pancernych i zmechanizowanych tak pierwszego jak i drugiego rzutu desantu merskiego powinny całkowicie rozbić zasadnicze siły obrony przeciwdesantowej przeciwnika, przejąć inicjatywę w walce oraz zapewnić powodzenie przy wykonywaniu zadań operacji.

Z tych względów, że w miarę rozwijania natarcia na kierunkach wojska desantów /powietrznego i merskiego/ coraz bardziej oddalają się od bazy lądowania, a skrzydła oddziałów z zasady są /będą/

odrażone i stają się bardzo wrażliwe na kontrataki lub kontr-desanty z sąsiednich wysp /kierunków/, należy je zawsze dostatecznie zabezpieczać. Skrzydła w działaniach desantowych należy zabezpieczać siłami morskimi, wojskami inżynieryjnymi oraz odwodami a niekiedy ogniem raketowo - jądrowym i artylerii.

Ciągłość i szybkość działań bojowych oddziałów desantów zależy od sprawnego dowodzenia i współdziałania, dobrego wykorzystania broni raketowo - jądrowej i artylerii oraz skutecznego rozwijania zaopatrzenia wojsk zwłaszcza w amunicję.

Z a k o ń c z e n i e

Na zakończenie mego wykładu chciałbym się zastrzec, że jakkolwiek materiał ten został opracowany na podstawie wniosków wyciągniętych z dotychczasowych ^{PCW} ćwiczeń, manewrów i konferencji naukowych przeprowadzonych w ASG, USMW oraz materiałów do szkolenia operacyjnego - to jednak nie wyczerpuje w całości bardzo trudnych i skomplikowanych zagadnień taktyczno-operacyjnych.

Wiem, że problematyka i poglądy na prowadzenie działań desantowych w coraz szerszym zakresie są przedmiotem szkolenia wojsk, sztabów ZT i akademii wojskowych, a prace naukowo-badawcze w tej dziedzinie nabierają większego rozmachu, to jednak tak teoretyczne, jak i praktyczne prace nad tym problemem są jeszcze nie zakończone.

Z tych względów wyłożoną treść niniejszego wykładu nie należy uważać za jedyną i obowiązującą ponieważ w trakcie rozprawowania tych problemów istnieje dużo różnych twierzeń odnośnie prowadzenia działań desantowych nawet na szczycie WP.

Załączniki:

- załącznik nr 1 - Średnie normy potrzebnych powierzchni ładunkowych na transportowe.
- załącznik nr 2 - Dane taktyczno-techniczne okrętów i transportowców desantowych.
- załącznik nr 3 - Dane taktyczno-techniczne lotnictwa transportowego oraz cztery schematy do skryptu 1-4.

SPRAWDZIŁ:

Z-ca Szefa Katedry TO i Szt.Oper.

ppk dr Kazimierz Nożko

Opracował:

/-/ppk Wł. Kisiel

Wyk. w 100 egz. Egz.nr 1-100-BT

Wyk. Kisiel, ppk, druk JD, dn. 16. II. 65 r. nr ks. 0503/WW.

Średnie normy potrzebnych powierzchni ładunkowych
na transportowce

Wyszczególnienie sprzętu technicznego	Waga w tonach	Zajmowana powierzchnia w m ²	U w a g i :	
<u>Sprzęt artyleryjski</u>				
Moździerz 120 mm	0,5	2,0	1. Normy powierzchni do rozmieszczenia stanu osobowego na okręcie nie wyposaź. przy czasie trwania rejsu: do jednej doby - 0,9 m ² , do trzech dob 1,1 m ² , ponad trzy doby 1,3 m ² na każdego żołnierza.	
Lekkie działo 57 mm	ponad 1,5	około 14,0		
Średnie działo 122 mm	około 2,5	około 14,0		
Ciężkie działo 152 mm	ponad 8,5	ponad 18,0		
Wyrzutnia BM-14	5,52	19,0		
Wyrzutnia rakiet taktycznych	16,00	25,0		
Ciągnik AT-1	7,8	11,3		
Ciągnik ATS	12	16,0		
Stacje radiolokacyjne				2. Ze względu na niemożliwość pełnego wykorzystania całej użytecznej powierzchni ładunkowej okrętów desantowych z uwagi na taktyczne wymagania i niewygodę rozmieszczenia, obliczoną powierzchnię ładunkową należy powiększyć o 10%.
SNAR-2, ARSOM-2	około 9,0	14,0		
<u>Sprzęt samochodowy</u>				
Samochód GAZ-69	1,5	6,8		
Samochód GAZ-63	3,2	12,7		
Samochód ZIS-151	5,58	15,8		
Star 6x6	5,4	15,2		
Przyczepa transportowa	5,0	15,0		
Motocykl M-72	0,35	4,0		
RAF na samochodzie GAZ-63	7,1	12,3		
<u>Sprzęt pancerny</u>				
Czołg T-54	36,0	19,8		
Czołg PT-76	13,5	21,3		
Transporter opancerzony BTR-152	6,7	14,9		
Transporter opancerzony BTR-40	4,3	9,5		
Transporter PTG-K-61	9,5	17,6		
Samochód pływający	7,0	11,0		

Średnie normy czasu załadowania sprzętu na okręty desantowe
/bez urządzeń załadowniczych/

Stan osobowy i sprzęt techniczny	Czas w minutach
100 żołnierzy	1
Samochód lekki	2
Samochód ciężarowy	2,5
Działa kalibru 57-122 mm hb	3
Czołg T-54 i PTG-K-61	3

Średnie normy czasu załadowania na transportowce
/przy pomocy urządzeń załadowniczych/

100 żołnierzy	1-3
Samochód lekki	3-5
Samochód ciężar. /przycz./	5-10
Działa kalibru 57-122 mm	10-15
Czołgi T-54 i PTG-K-61	30-40

DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE OKRĘTÓW DESANTOWYCH

L.p.	Typ jednostki	Wymiary/średn.			Zaprzęgnię- cie	V mar /węż- zy/ok.	Możliwości załadunku /orientacyjne/	
		L długość	B szer.	Tdz dziób			I wariant	II wariant
1.	Duży okręt desantowy pr. 188	71,5	11,0	1,1	2,8	13,5	350 ludzi 6 czołgów średnich	350 ludzi 1 armata 57 mm plot. 2 armaty 85 mm ppanc 3 ciągniki art. lekk. 2 ciągniki art. ciężkiej 3 moździerze
2.	Duży okręt desantowy pr. 47	60,0	11,6	1,7	2,7	13,5	150 ludzi 7 czołgów średn.	150 ludzi 5 czołgów ciężkich
3.	Średni okręt desantowy pr. 170	73,0	8,62	0,84	1,89	19,5	20 ludzi 5 czołgów średn.	20 ludzi 9 samech. Star-66
4.	Mały okręt desantowy	57,2	7,4	1,2	2,2	14,3	160 ludzi 2 armaty 57 mm ppanc 3 armaty 85mm ppanc 3 ciągniki art.	160 ludzi 3 samochody Gaz-63 3 haubice 122 mm 3 ciągniki artyleryjskie
5.	Mały okręt desantowy pr. 46	37,0	6,9	1,18	1,39	12,5	30 ludzi 3 czołgi średn.	30 ludzi 2 czołgi ciężkie
6.	Szybki kuter desantowy DR-109	16,46	4,3		1,0	20	40 ludzi	5 ton ładunku

DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE STATKÓW /handlowych/

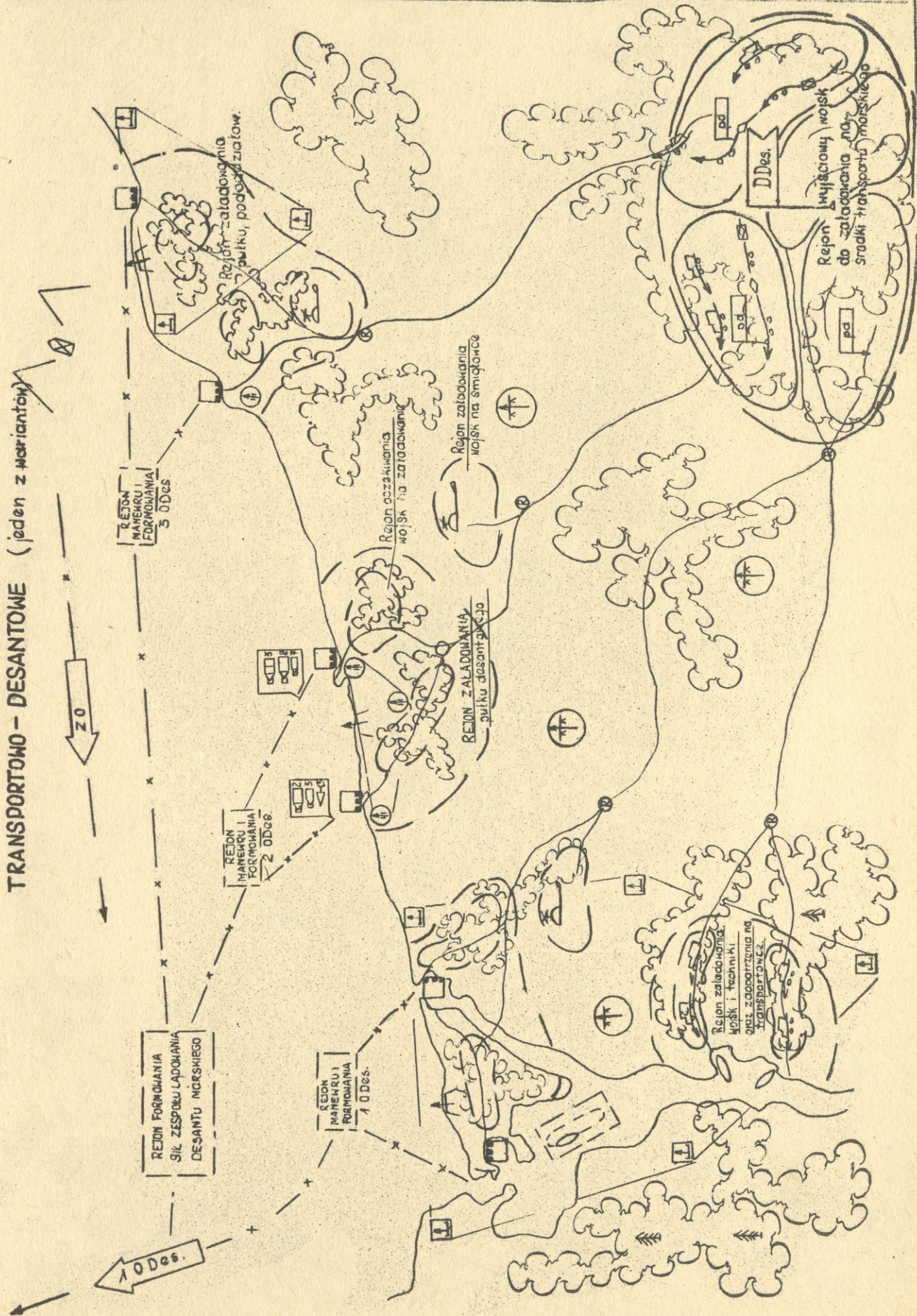
Lp.	Typ jednostki	Wymiary			Zanurzenie		Szybkość w węzłach	Uzbrojenie za-wyładowanie /bomy/	Wymiary luków kadowni	Ogólna powierzchnia możliwa do zakładowania w m ²
		dł. w m	szer. w m	dziób - m	rufa w m					
1.	Mały statek handl. /B-57/	71,8-89,3	11,3-13,1	1,7-2,7	2,7-3,7	12 w	4-6 bombów 3-5 ton 1-2 bombów 10 ton	2-4 luki o wym. 6 x 4 m	od 1060-1750 m ²	
2.	Średni statek /B-55/	116,0	16,5	3-4m	6-7m	12-16 w	6-bombów do 6 ton 1-2 bombów od 10-25 ton	4-luki o wym. 9mx5,5m	od 2340-2725 m ²	
3.	Duży statek /B-54/	146,5	19,4	3-4m	7-8,3m	16-18 w	14 bombów 5 ton 2 bomby 10 ton 1-2 bomby 25-50 ton	5 luk o wym.śr. 12x6,5m	do 3550 m ²	

Załącznik nr 3

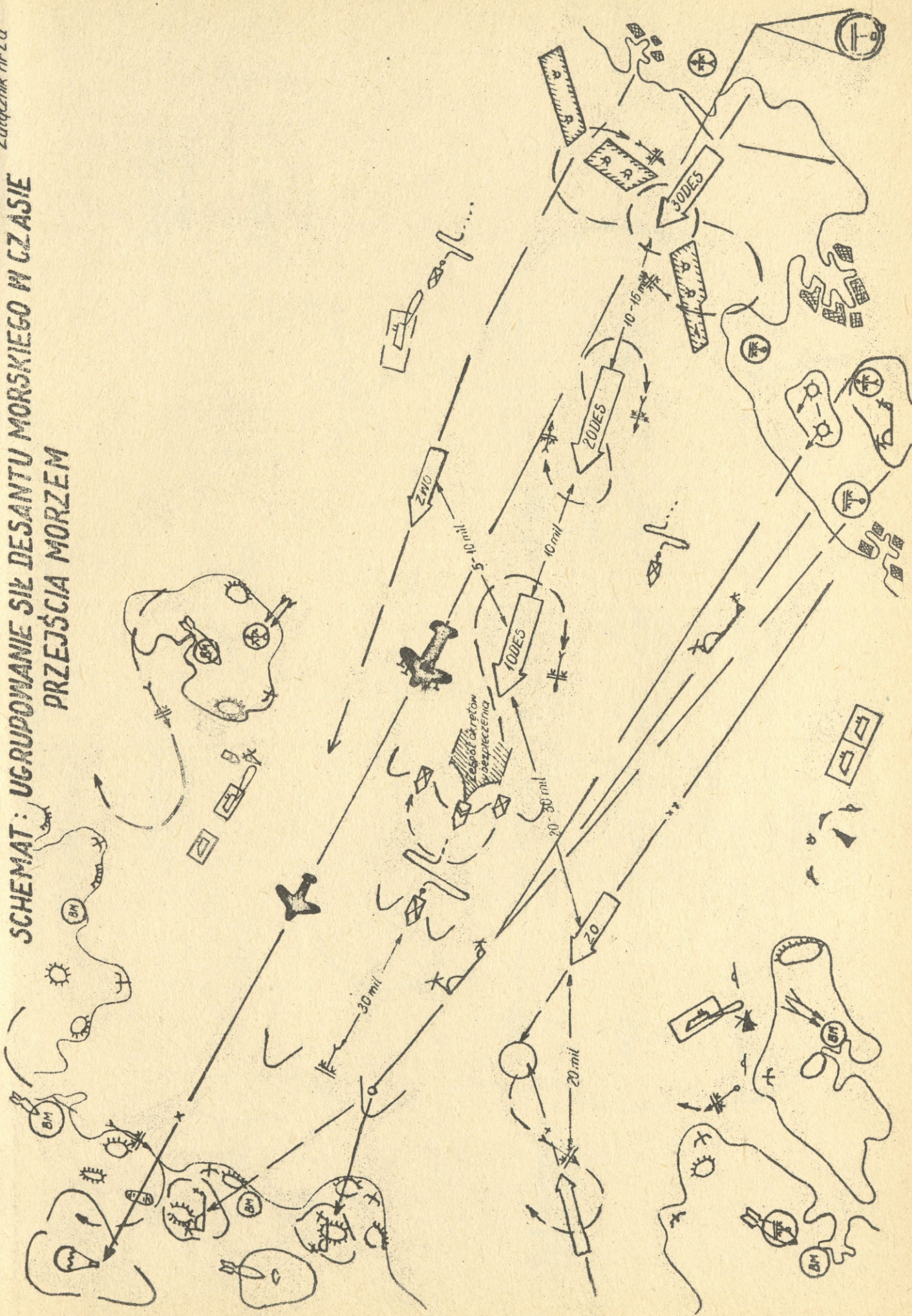
DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE LOTNICTWA TRANSPORTOWEGO

L/p.	Nazwa typu środka desantowego	Wymiary kabin			Szybkość		Promień działania i zasięg działania	Udział w tonach	Możliwości załadunku i podjęcie ładunku
		dł. w m	szer. w m	wys. w m	przełotowa w km/g.	maks. w godz.			
1.	Śmigłowiec Lekki /MI-4/	4,15	1,78	1,80	145	180	200/450 km	1,5	12-14 żołnierzy lub 1 GAZ-62
2.	Śmigłowiec ciężki MI-6	11,7	2,40	1,90	230	300	230-350/1000 km	12	60-80 żołnierzy lub 8 ton ładunku
3.	Samolot transportowy AN-2	-	-	-	160	250	600/1200 km	1	8 - 10 żołnierzy
4.	Samolot transportowy IL-14	-	-	-	250	400	600/1200 km	1,5	18 żołnierzy do 55 ton ładunku
5.	Samolot transportowy AN-24	-	-	-	450	650	1000/2500 km	do 3,5	30 żołnierzy do 3,5 tony ładunku
6.	Samolot transportowy AN-12	12,50	3,50	2,60	450	680	1000/2600 km	12 ton	60-80 żołnierzy 12 ton

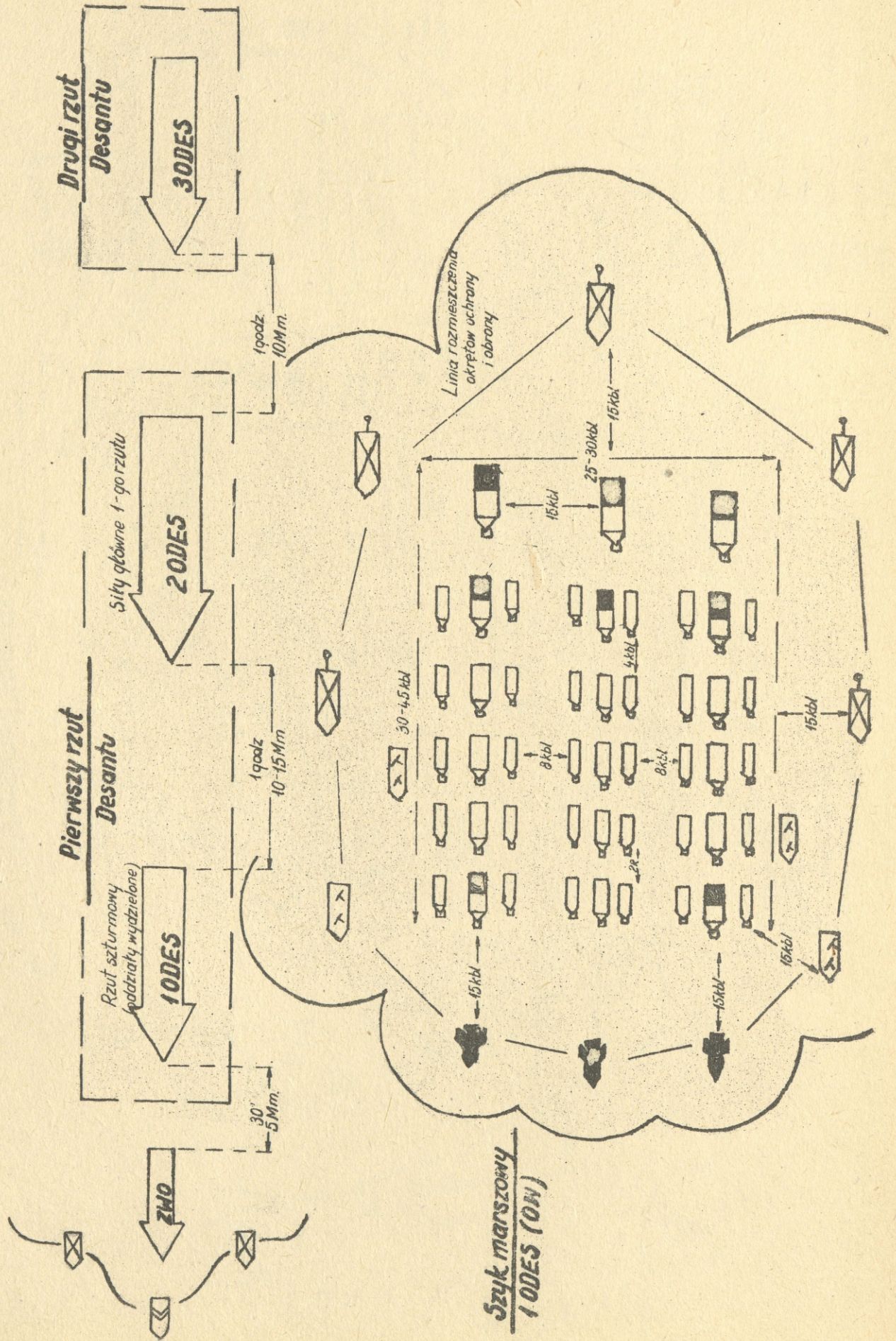
SCHEMAT: REJONU ZAŁADOWANIA WOJSK DESANTOWYCH NA ŚRODKI TRANSPORTOWO - DESANTOWE (jeden z wariantów)

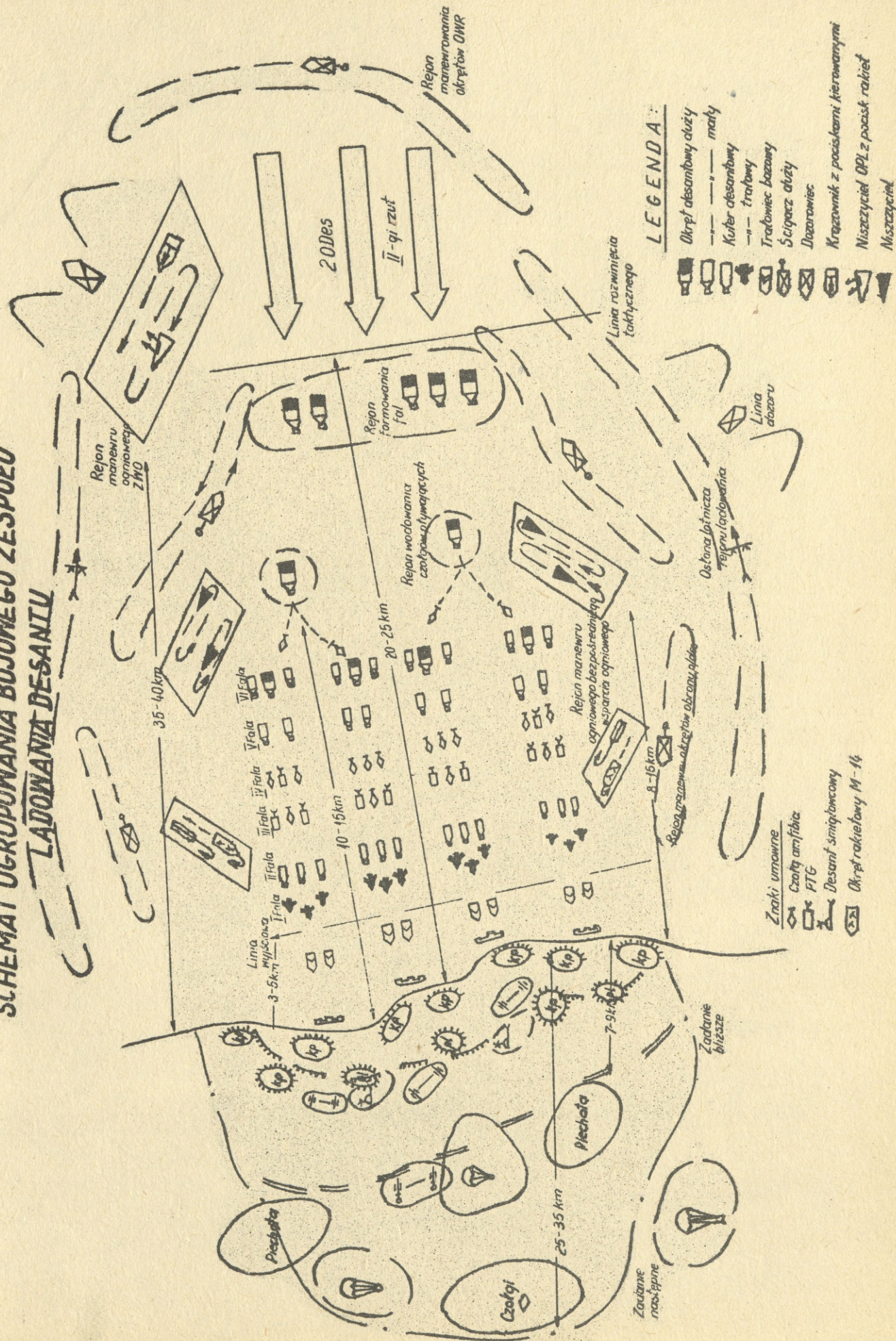
SCHEMAT: UGRUPOWANIE SIĘ DESANTU MORSKIEGO W CZASIE PRZEJŚCIA MORZEM

SCHEMAT UGRUPOWANIA MARSZOWEGO ZESPOŁU ŁĄDOWANIA SZYK MARSZOWY 1 ODES

SCHEMAT UGRUPOWANIA BOJOWEGO ZESPOŁU LĄDOWANIA DESANTU

LEGENDA:

- Okręt desantowy duży
- Okręt desantowy mały
- Kuter desantowy
- Traktor
- Traktor bazy
- Ściągacz duży
- Traktor
- Czołg
- Helikopter
- Rakietowiec
- Rakietowiec z pociskami kierowanymi
- Niszczyciel OPL z pocisk rakiet
- Niszczyciel

- Znaki umowne
- Czołg amfibiczny
- FTG
- Desant śmigłowcowy
- Okręt rakietowy M-14